

สื่อสรวาส

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๙๒ ประจำวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑

สรุป ๑๐ ประเด็นประชุมวิชาการ "เพศศึกษาเพื่อเยาวชน"

การประชุมวิชาการ "เพศศึกษาเพื่อเยาวชน" ครั้งที่ ๔ ชุมชนแห่งการเรียนรู้: ทบทวน ทายทำ ศรีทธา กล้าเลือก ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ ซึ่งจัดโดยโครงการเพศศึกษาเพื่อเยาวชน "ก้าวอย่างเข้าใจ" และเครือข่ายพันธมิตร ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ ได้ข้อสรุป ๑๐ ประการ ดังต่อไปนี้

(๑) เพศศึกษา คือ การเข้าใจเรื่องเพศวิถี เข้าใจตัวเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจความเป็นไปในสังคมที่มีอิทธิพลต่อความคิด ทักษะ และวิถีชีวิตของเราที่มีต่อเรื่องเพศ ความเข้าใจดังกล่าวจะลุ่มลึกเพียงใด ย่อมต้องอาศัยปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของคนในสังคม นั่นคือการเปิดกว้างที่จะแลกเปลี่ยน สื่อสารในเรื่องเหล่านี้ได้อย่างไม่ต้อง "กลัว" "กังวล" ต่อการถูกตัดสินคุณค่า ถูก ผิด ดี เลว แตกต่าง และมองเรื่องเพศเป็นเรื่องของความดีงาม ไม่ใช่เรื่องสกปรก และแน่นอนว่าเรื่องเพศมิได้มีแค่บริบทของการร่วมเพศ

(๒) ศาสนากับเพศวิถีไม่ใช่คู่ตรงข้าม แต่เรามักนำสิ่งที่ เป็นความคิด ความเชื่อของกลุ่มที่มีอำนาจกำหนดกติกาในสังคมมาอ้างในนามของศาสนา เรื่องเพศ คือ วิถีชีวิตและวัฒนธรรม แน่นนอนว่าย่อมมีความแตกต่าง หลากหลาย และต่อสู้ขัดแย้ง เพื่อที่สุดแล้วจะหาจุดที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูล

(๓) กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นหัวใจสำคัญที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่จะทำให้เยาวชนเกิดความสามารถในการเรียนรู้ ตั้งคำถามกับสิ่งรอบตัว ค้นหาคำตอบที่มีได้หลากหลาย และรู้จักเลือกสิ่งที่จะเป็นผลดีแก่ตนและคนรอบข้าง กระบวนการคิดวิเคราะห์เช่นนี้จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ทั้งระหว่างเยาวชน และระหว่างผู้ใหญ่กับเยาวชน

(๔) "ครูผู้สอน" หรือที่จริงควรเป็น "ผู้จัดการเรียนรู้" มีผลต่อความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ความตั้งใจมุ่งมั่นที่ปรารถนาดีต่อเยาวชนอย่างแท้จริง และทัศนคติที่เปิดใจกว้าง รับฟัง มีความอ่อนน้อม เชื่อมั่นว่าเยาวชนมีศักยภาพที่จะคลี่คลายปัญหาของเขาได้ ถ้าหากได้มีการสนับสนุนให้ "คิดได้" โดยทำตัวเป็นเพื่อนที่ชวนคิด ให้ข้อมูล ไม่ตัดสินถูกผิด หรือคอยจับผิด และต้องมีทักษะในการ "ไขคำถาม" เพื่อสร้างการคิด สามารถฟังอย่างตั้งใจเพื่อติดตามว่าเกิดการเรียนรู้อย่างไร รวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่สนใจจะเรียนรู้ตลอดเวลา

(๕) การบูรณาการเพศศึกษาในสถานศึกษา การผลักดันให้เพศศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา ต้องการสัญญาณที่ชัดเจนจากผู้บริหาร นโยบายในส่วนกลาง แต่ที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเข้าใจความสำคัญของเพศศึกษา และเชื่อมั่นว่าการมีทักษะในการจัดการชีวิตได้ดีมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการมีความรู้ทางวิชาการหรือวิชาชีพ และมองเห็นความเชื่อมโยงของโรงเรียน บ้าน ชุมชน หน่วยบริการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสังคมโดยรวม

(๖) สิ่งที่ต้องต่อเติมสำหรับเพศศึกษาในอนาคต เราเพิ่งเริ่มต้นในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศวิถี มีหลากหลายเรื่องราวที่ต้องทำให้เพศศึกษาของเราอบด้านยิ่งขึ้น ลุ่มลึกยิ่งขึ้น เรื่องของการใช้ความรุนแรง เรื่องของอำนาจที่ไม่เท่ากัน ระหว่างเพศ ระหว่างผู้ใหญ่และเยาวชน เรื่องของสิทธิในการที่จะไม่ถูกกระทำ และไม่ก้าวล่วงผู้อื่น เรื่องของการจัดการการเรียนรู้ที่จะทำให้เท่าทันการครอบงำทางสังคม วัฒนธรรม สื่อ จนไม่ตกเป็น "เหยื่อ"

(๗) สิทธิเยาวชน ที่ประชุมแห่งนี้ยอมรับกันมากขึ้นว่า นักเรียนที่ท้องมีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะได้เรียนต่อในโรงเรียนเดิม โดยไม่ถูกตีตรา ตอกย้ำ หรือตัดทอนโอกาสทางการศึกษา และเราต้องการการเรียนรู้เพศศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อจะไม่เกิด "การท้องไม่พร้อม" และหากเมื่อท้องขณะเรียนและเลือกที่จะอุ้มท้อง ก็สมควรได้รับการสนับสนุน และจัดการให้เื่อต่อการศึกษา และสุขภาพกายและใจของผู้เรียนที่ท้องไม่ให้ต้องเผชิญกับการลดคุณค่าของตัวเอง

(๘) กระบวนการพัฒนาเยาวชน แม้ว่าเราจะเห็นความมุ่งมั่นของเยาวชน การมีพื้นที่และโอกาสที่มากขึ้นของเยาวชนในการส่งเสริม แสดงความต้องการในการเรียนรู้ พื้นที่และโอกาสเหล่านั้นยังนับว่าน้อยนิด และอุปสรรคที่สำคัญยังคงอยู่ที่ว่า ที่สุดแล้ว ผู้ใหญ่ "ใส่ใจ" "จริงใจ" หรือ "เชื่อใจ" เพียงใดที่จะสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของเยาวชน ไม่ใช่เพียงแค่การเป็น "ผู้เรียน" แต่เยาวชนสามารถเป็นผู้จัดการเรียนรู้ได้ ที่สำคัญเยาวชนเองโดยเฉพาะแกนนำต่างต้องทบทวน ตั้งคำถามกับตนเองด้วยว่า เราเป็นผู้ที่พร้อมจะเรียนรู้ตลอดเวลาหรือไม่ เพราะเพียงการได้แสดงออกโดยขาดสาระที่มีความชัดเจนว่าต้องการสื่อสารอะไร เราย่อมไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองหรือใครๆ ได้

(๙) อนาคตของเพศศึกษา อนาคตของเยาวชน ในยุคแห่งโลกไร้พรมแดน เราไม่อาจหยุดยั้งปิดกั้นการรับรู้ข่าวสาร และการส่งต่อข้อมูล มีแต่จะต้องเร่งสร้างความสามารถของทั้งผู้ใหญ่และเยาวชนในการเรียนรู้ที่จะเปิดรับเสพย์ข้อมูลอย่างชาญฉลาด การศึกษาเพื่ออนาคต คือการสร้างพลเมืองที่มีวิสัยคิด สร้างทางเลือกได้หลากหลาย ไม่ใช่การหาคำตอบที่ถูกที่สุดแต่เพียงคำตอบเดียว แต่รู้ว่าในหนึ่งปัญหามีทางออกที่หลากหลาย เลือกใช้แต่ละทางออกได้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และมี "คุณธรรม" ที่จะเลือกทางออกที่เป็นผลดีไม่ใช่เพียงแค่อำนาจแต่เอื้ออาทรต่อคนอื่นในสังคม

(๑๐) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกขณะ ตราบใดที่มีสติ เปิดใจ สังเกต รับฟัง ใส่ใจ ใคร่ครวญ ตัดสินใจ กล้าเลือก กล้าลงทำ ในสิ่งใหม่ เพื่อจะเกิดประสบการณ์ใหม่ ต่อยอดการเรียนรู้ และนำกลับมาทบทวน เพื่อท้าทาย ก้าวใหม่ หวังว่าเวทีแห่งนี้ได้ทำหน้าที่ในการชวนผู้คนที่สนใจ จะเรียนรู้ได้ทบทวน ทายทำ ศรัทธา และกล้าเลือก ขอให้เราทุกคนพบกับสุขภาวะทางเพศ

โครงการก้าวอย่างเข้าใจ

สื่อสังวาส คือ สื่อกลางระหว่างโครงการ "ก้าวอย่างเข้าใจ" กับสื่อมวลชนสาขาต่างๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและความคิดเห็นในเรื่องเพศศึกษา โดยมีกำหนดเผยแพร่ทุกวัน ที่ ๑ และวันที่ ๑๖ ในแต่ละเดือน

หากสื่อมวลชนท่านใดสนใจรายงานข่าวหรือต้องการข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศและอนามัยเจริญพันธุ์วัยรุ่น หรืองานเพศศึกษาเพิ่มเติม

หรือต้องการดาวน์โหลด "สื่อสังวาส" ในรูปแบบ Word File สามารถเข้าไปดูได้ที่เว็บไซต์ www.teenpath.net

หรือติดต่อเจ้าหน้าที่โครงการฯ คือ อุษาสินี ๐๘๙-๕๕๙-๗๐๗๔ , พรรณอุมา ๐๘๖-๗๐๕-๖๕๙๑ และกษมา ๐๘๙-๖๖๗-๗๐๖๗

ที่องค์การแพธ (PATH) ๓๗/๑ ซอยเพชรบุรี ๑๕ ถนนเพชรบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๕๓-๗๕๐๓-๕ โทรสาร ๐-๒๖๕๓-๗๕๐๘ อีเมล pathbangkok@path.org

* สังวาส (น.) การอยู่ด้วยกัน; การอยู่ร่วมกัน; การร่วมประเวณี (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕)